

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 2.3.2005
COM(2005) 72 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE
AAN DE RAAD**

Europees nabuurschapsbeleid

**Aanbevelingen betreffende Armenië, Azerbeidzjan en Georgië en betreffende Egypte en
Libanon**

{SEC(2005) 285}
{SEC(2005) 286}
{SEC(2005) 287}
{SEC(2005) 288}
{SEC(2005) 289}

1. INLEIDING EN SAMENVATTING

De mededeling van de Commissie – Europees Nabuurschapsbeleid – Strategiedocument¹ van mei 2004, goedgekeurd door de Raad in juni 2004², bevatte richtsnoeren voor het Europees nabuurschapsbeleid in de komende jaren. Zo werden daarin onder meer de verschillende doelstellingen en beginselen, het geografisch toepassingsgebied en de methoden vastgesteld voor de tenuitvoerlegging van het Europees nabuurschapsbeleid. Het strategiedocument ging gepaard met landenrapporten over Israël, Jordanië, Moldavië, Marokko, de Palestijnse Autoriteit, Tunesië en Oekraïne. Op het strategiedocument volgde in december 2004 een mededeling van de Commissie³ over voorstellen voor actieplannen met deze landen. Die actieplannen zijn inmiddels door de Raad goedgekeurd en nu in behandeling bij de partnerlanden.

In juni 2004 heeft de Raad, op basis van het strategiedocument van de Commissie, besloten Armenië, Azerbeidzjan en Georgië te betrekken bij het Europees nabuurschapsbeleid, waardoor uitzicht wordt geboden op een aanzienlijk verbeterd partnerschap, een belangrijke stap voorwaarts voor de betrokkenheid van de EU bij de zuidelijke Kaukasus. De diensten van de Commissie hebben voor elk land een rapport opgesteld, waarin een uitvoerig beeld wordt geschetst.

Gezien de inwerkingtreding van de associatieovereenkomst met Egypte, en binnenkort die met Libanon⁴, hebben de diensten van de Commissie voor elk van deze landen eveneens een rapport opgesteld. In die rapporten wordt een uitvoerig beeld geschetst van de politieke en economische situatie in deze landen.

In deze mededeling worden de hoofdelementen gepresenteerd van de vijf landenrapporten die door de diensten van de Commissie zijn opgesteld, met een bijdrage van de Hoge Vertegenwoordiger voor vraagstukken die verband houden met de politieke samenwerking en het GBVB. Verder worden aanbevelingen gedaan voor actieplannen.

2. LANDENEVALUATIES

De zuidelijke Kaukasus⁵

Armenië

In de eerste jaren na de onafhankelijkheid van Armenië waren de betrekkingen tussen de EU en Armenië gericht op de aanpak van de moeilijke humanitaire situatie als gevolg van het uiteenvallen van de Sovjet-Unie en het conflict met Azerbeidzjan inzake Nagorno-Karabach. Er werden diverse maatregelen genomen om de basis te leggen voor de overgang naar democratie en markteconomie. De inwerkingtreding van de Partnerschaps- en

---

¹ COM (2004) 373 van 12.5.2004.

² Conclusies van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van 14 juli 2004; Conclusies van het Voorzitterschap, Europese Raad van 17 en 18 juni 2004.

³ COM (2004) 795 van 9 december 2004.

⁴ De interimovereenkomst met Libanon is in maart 2003 in werking getreden.

⁵ Interne documenten van de Commissie SEC(2005) 285, SEC(2005) 286 en SEC(2005) 288.

Samenwerkingsovereenkomst in 1999 was een belangrijk moment in de betrekkingen tussen de EU en Armenië.

Armenië heeft de afgelopen jaren op macro-economisch gebied goed gepresteerd en de groeipercentages zijn dan ook indrukwekkend. Er zijn aanwijzingen dat dit reeds effect heeft op de hoge armoedecijfers in Armenië. De toetreding van het land tot de WTO in 2003 is een teken dat Armenië vorderingen heeft geboekt op de weg naar marktgerichte hervormingen. Er is ook vooruitgang geboekt bij de aanpassing van de Armeense wetgeving aan die van de EU. De goedkeuring van een anticorruptiestrategie en de oprichting van een anticorruptieraad zijn belangrijke stappen.

Er zijn echter nog grote uitdagingen voor Armenië, met name op het gebied van de democratie en de mensenrechten en de tenuitvoerlegging van de verplichtingen die het land heeft als lid van de Raad van Europa en de OVSE. Het kiesstelsel moet fors worden verbeterd, met name om de aanbevelingen ten uitvoer te leggen die de ODIHR heeft gedaan na de presidents- en parlementsverkiezingen van 2003. Op het gebied van rechtsstaat en wetshandhaving zijn hervormingen noodzakelijk om de eerbiediging van de mensenrechten te versterken. Er zijn aanzienlijke veranderingen nodig om de burgermaatschappij te ontwikkelen. Dit omvat onder meer waarborgen inzake de vrijheid van de media. Op economisch gebied is eerbiediging van de rechtsstaat essentieel om het ondernemings- en investeringsklimaat te verbeteren. Het belasting- en douanestelsel moet worden verbeterd om de corruptie verder te bestrijden. Tenuitvoerlegging van de strategie voor armoedebestrijding vormt de kern van de inspanningen om te komen tot duurzame economische groei en vermindering van armoede en inkomensverschillen. Verdere herstructurering van de energiesector is ook noodzakelijk. Dit omvat mede maatregelen om de kerncentrale van Medzamor te ontmantelen. In alle aspecten van het politieke en economische leven in Armenië is het conflict met Azerbeidzjan inzake Nagorno-Karabach tastbaar aanwezig. Pas als een vreedzame, eerlijke en duurzame oplossing van dit geschil is bereikt, kan Armenië zijn potentieel volledig ontwikkelen.

De Armeense regering heeft verklaard dat zij vastberaden is deze uitdagingen aan te pakken, de betrekkingen met de EU te ontwikkelen en verder te integreren in de Europese structuren. De Commissie is derhalve van mening dat, voortbouwend op de verbintenissen van de Armeense regering, een actieplan in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid een instrument kan zijn om de betrekkingen tussen de EU en Armenië te versterken en de tenuitvoerlegging van de noodzakelijke hervormingen te bevorderen.

De voornaamste doelstellingen voor een actieplan omvatten: versterking van de rechtsstaat, de democratische structuren en het pluralisme (bijvoorbeeld hervorming van de kieswetgeving overeenkomstig de aanbevelingen van de Raad van Europa en de OVSE en houden van democratische verkiezingen; constitutionele hervormingen rekening houdende met de aanbevelingen van de Raad van Europa; hervorming van het lokale zelfbestuur); versterking van de eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, met name met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van vereniging; verbetering van het ondernemingsklimaat en modernisering van de overheidssector; effectieve bestrijding van corruptie en fraude; hervorming van belasting- en douanediens en -wetgeving overeenkomstig internationale en EU-normen; vorderingen op het gebied van armoedebestrijding; duurzame ontwikkeling en milieubescherming; ontmanteling van de kerncentrale van Medzamor; vorderingen op het gebied van conflictoplossing en betere regionale samenwerking. Het voorzichtige macro-economische beleid moet worden voortgezet om de effectieve tenuitvoerlegging van het actieplan te ondersteunen.

Met als uitgangspunt de huidige politieke, economische en institutionele context, zoals beschreven in het landenrapport, moet het actieplan voor Armenië voorzien in een versterkte politieke dialoog; verdere tenuitvoerlegging van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst; steun voor hervormingen ten behoeve van de markteconomie die moeten leiden tot geleidelijke economische integratie in de interne markt van de EU; verdere steun voor het economisch herstel van conflictgebieden in de context van conflictoplossing; meer financiële steun, inclusief uitbreiding van het mandaat van de Europese Investeringsbank tot Armenië met ingang van 2007; betere steun voor regionale samenwerking; betere samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken, eventueel met de totstandbrenging van een dialoog over samenwerking op visumgebied/overnameovereenkomst; intensievere samenwerking op het gebied van energie, elektronische communicatie en vervoer, milieu en volksgezondheid, alsmede betere samenwerking op het gebied van wetenschap en technologie; intensivering van de intermenselijke contacten, met name op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugd en in de context van het conflict inzake Nagorno-Karabach, en de nodige aandacht, mits vooruitgang wordt geboekt bij de tenuitvoerlegging van het actieplan, voor een eventuele nieuwe, verbeterde overeenkomst, die bij het verstrijken van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst in de plaats daarvan treedt.

Azerbeidzjan

In de eerste jaren na de onafhankelijkheid van Azerbeidzjan waren de betrekkingen met de EU gericht op de aanpak van de moeilijke humanitaire situatie als gevolg van het uiteenvallen van de Sovjet-Unie, het conflict met Armenië inzake Nagorno-Karabach en de onstabiele binnenlandse situatie. Er werden diverse maatregelen genomen om de basis te leggen voor de overgang naar democratie en markteconomie. De inwerkingtreding van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst in 1999 was een belangrijk moment in de betrekkingen tussen de EU en Azerbeidzjan. Die overeenkomst voorzag met name in een regelmatige politieke dialoog. De betrekkingen tussen de EU en Azerbeidzjan ontwikkelen zich de afgelopen jaren gestaag. De huidige dialoog is veel gericht en de samenwerking is met name verbeterd op het gebied van energie en vervoer.

De grootste uitdaging waarvoor Azerbeidzjan nu nog staat, is de behoefte om de rechtsstaat, de democratische controle (inclusief vrije en eerlijke verkiezingen), de bestrijding van corruptie en fraude en de bescherming van de mensenrechten te versterken, overeenkomstig de verplichtingen van het land als lid van de Raad van Europa en de OVSE. Op economisch gebied zijn verdere verbetering van het investeringsklimaat en diversifiëring van de economische activiteit belangrijke factoren voor duurzame groei. Effectieve tenuitvoerlegging van het overheidsprogramma voor armoedebestrijding en economische ontwikkeling moet een kader bieden voor de aanpak van enkele van de structurele economische uitdagingen waarmee Azerbeidzjan kampt. Behalve deze politieke en economische uitdagingen zou met de oplossing van het conflict inzake Nagorno-Karabach een zeer ernstig obstakel uit de weg kunnen worden geruimd voor de ontwikkeling van Azerbeidzjan en de regio.

De Azerbeidzjaanse regering heeft verklaard dat zij vastberaden is al deze uitdagingen aan te pakken, de betrekkingen met de EU te ontwikkelen en verder te integreren in de Europese structuren. De Commissie is dan ook van mening dat, voortbouwend op de verbintenissen van de Azerbeidzjaanse regering, een actieplan in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid een instrument kan zijn om de betrekkingen tussen de EU en Azerbeidzjan te versterken en de tenuitvoerlegging van de noodzakelijke hervormingen te bevorderen.

De voornaamste doelstellingen voor een actieplan omvatten: versterking van de rechtsstaat, de democratische structuren en het pluralisme (betere verdeling van bevoegdheden over de verschillende instellingen, hervorming van het lokale zelfbestuur) en versterking van de kieswetgeving en –procedures ter verbetering van de democratische verkiezingsnormen; tenuitvoerlegging van effectieve hervormingen op het gebied van de rechtsstaat (justitie, wetshandavingsinstellingen); betere bescherming van de mensenrechten en de vrijheid en onafhankelijkheid van de media; meer inspanningen voor een evenwichtige ontwikkeling van het algemene economische bestel; verbetering van het ondernemingsklimaat en modernisering van de overheidssector; hervorming van belasting- en douanediens ten en -wetgeving overeenkomstig internationale en EU- normen; effectieve bestrijding van corruptie en fraude; meer transparantie bij het beheer van de olieopbrengsten en het privatiseringsproces; vorderingen op het gebied van armoedebestrijding; duurzame ontwikkeling en milieubescherming; toetreding tot de WTO; vorderingen op het gebied van conflictoplossing en betere regionale samenwerking. Het voorzichtigte macro-economische beleid moet worden voortgezet om de effectieve tenuitvoerlegging van het actieplan te ondersteunen.

Met als uitgangspunt de huidige politieke, economische en institutionele context, zoals beschreven in het landenrapport, moet het actieplan voor Azerbeidzjan voorzien in een versterkte politieke dialoog; verdere tenuitvoerlegging van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst; steun voor hervormingen ten behoeve van de markteconomie die moeten leiden tot geleidelijke economische integratie in de interne markt van de EU; verdere steun voor het economisch herstel van conflictgebieden in de context van conflictoplossing; meer financiële steun, inclusief uitbreiding van het mandaat van de Europese Investeringsbank tot Azerbeidzjan met ingang van 2007; verbeterde financiële steun voor regionale samenwerking; betere samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken, eventueel met de totstandbrenging van een dialoog over samenwerking op visumgebied/overnameovereenkomst; intensievere samenwerking op het gebied van energie, elektronische communicatie en vervoer, milieu en volksgezondheid, en intensievere intermenselijke contacten, met name op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugd, en de nodige aandacht, mits vooruitgang wordt geboekt bij de tenuitvoerlegging van het actieplan, voor een eventuele nieuwe, verbeterde overeenkomst, die bij het verstrijken van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst in de plaats daarvan treedt.

De Commissie wil in de loop van 2005 een delegatie openen in Azerbeidzjan.

Georgië

Na de onafhankelijkheid van Georgië in 1991 waren de betrekkingen met de EU voornamelijk gericht op de aanpak van de moeilijke humanitaire situatie in Georgië als gevolg van het uiteenvallen van de Sovjet-Unie en de interne conflicten in het land. Er werden diverse maatregelen genomen om de basis te leggen voor de overgang naar democratie en markteconomie. De inwerkingtreding van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst in 1999 was een belangrijk moment in de betrekkingen tussen de EU en Georgië, met name omdat daarin werd voorzien in een regelmatige politieke dialoog. Volgens het herziene strategiedocument van de Commissie voor Georgië van 2003 is er te weinig vooruitgang geboekt op de weg naar democratie en markteconomie: “De politieke situatie in Georgië wordt gedomineerd door wijdverbreide armoede, ernstige problemen op het gebied van ‘governance’ en een nog steeds zwakke rechtsstaat. Bovendien is er sprake van grote corruptie, gespannen verhoudingen met Rusland, interne conflicten – waarbij met name de afgescheiden republieken Abchazië en Zuid-Ossetië betrokken zijn – en een grote externe schuld.”

De “rozenrevolutie” in november 2003 werd door de EU en de bredere internationale gemeenschap dan ook toegejuicht. De daaropvolgende betrekkelijk vrije en eerlijke presidents- en parlementsverkiezingen en de tenuitvoerlegging van een uitgebreid hervormingsprogramma zijn positieve ontwikkelingen. De eerste resultaten omvatten: 1) de aanpak van bepaalde vormen van corruptie; 2) de verbetering van de belastinginning; 3) de tijdige uitbetaling van salarissen en pensioenen; 4) de vermindering van smokkel; 5) goede macro-economische prestaties; 6) de herintegratie van Adjara in het economisch, sociaal en administratief bestel van Georgië; en 7) het herstelde vertrouwen in Georgië van de donorgemeenschap (succesvolle donorconferentie in Brussel in juni 2004).

De grootste uitdaging waarvoor Georgië nu nog staat, is de versterking van de rechtsstaat, waaronder de hervorming van overheid en justitie. De versterking van de democratische controle in Georgië, overeenkomstig de verplichtingen van het land als lid van de Raad van Europa en de OVSE, is eveneens essentieel voor de eerbiediging van de rechtsstaat. Ontwikkelingen op deze gebieden moeten de corruptiebestrijding in Georgië helpen consolideren in een op wetgeving gebaseerd kader. Economisch is verdere verbetering van het investeringsklimaat een belangrijke factor voor duurzame groei. De effectieve tenuitvoerlegging van het programma voor armoedebestrijding en economische ontwikkeling is een belangrijk instrument bij de aanpak van de structurele economische uitdagingen waarmee Georgië wordt geconfronteerd. Wat de betrekkingen met de EU betreft, moet er nog het nodige worden gedaan op het gebied van de tenuitvoerlegging van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst. De verbetering van de betrekkingen met Rusland en verdere inspanningen voor een vreedzame oplossing van de interne conflicten zijn eveneens belangrijke factoren voor Georgië om de basis te leggen voor veiligheid en welvaart op de lange termijn.

De Georgische regering is vastberaden al deze uitdagingen aan te pakken, de betrekkingen met de EU te ontwikkelen en verder te integreren in de Europese structuren. De Commissie is derhalve van mening dat, voortbouwend op de verbintenissen van de Georgische regering, een actieplan in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid een instrument kan zijn om de betrekkingen tussen de EU en Georgië te versterken en de tenuitvoerlegging van de noodzakelijke hervormingen te bevorderen.

Belangrijke doelstellingen van een actieplan zijn: versterking van de eerbiediging van de rechtsstaat (hervorming van justitie, wetshandavings- en penitentiaire instellingen) en verbetering van de bescherming van de mensenrechten; versterking van democratische structuren en pluralisme (hervorming van het parlement, versterking van de onafhankelijkheid van de media, hervorming van het lokale zelfbestuur, hervorming van het kiesstelsel); verbetering van het ondernemingsklimaat en modernisering van de overheidssector; hervorming van belasting- en douanediensten en -wetgeving overeenkomstig internationale en EU-normen en effectieve bestrijding van corruptie en fraude; een transparant privatiseringsproces; vorderingen op het gebied van armoedebestrijding, duurzame ontwikkeling; milieubescherming en vorderingen op het gebied van conflictoplossing en betere regionale samenwerking. Het voorzichtige macro-economische beleid moet worden voortgezet om de effectieve tenuitvoerlegging van het actieplan te ondersteunen.

Met als uitgangspunt de huidige politieke, economische en institutionele context, zoals beschreven in het landenrapport, moet het actieplan voor Georgië voorzien in een versterkte politieke dialoog; verdere tenuitvoerlegging van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst; steun voor hervormingen ten behoeve van de markteconomie die moeten leiden tot geleidelijke economische integratie in de interne markt van de EU;

verdere steun voor het economisch herstel van conflictgebieden in de context van conflictoplossing; meer financiële steun, inclusief uitbreiding van het mandaat van de Europese Investeringsbank tot Georgië met ingang van 2007 en verbeterde financiële steun voor regionale samenwerking; betere samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken, eventueel met de totstandbrenging van een dialoog over samenwerking op visumgebied/overnameovereenkomst; intensievere samenwerking in de sectoren energie, elektronische communicatie en vervoer, milieu, maritieme zaken en visserij, volksgezondheid, alsmede betere samenwerking op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie, en intensievere intermenselijke contacten, met name op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugd; en de nodige aandacht, mits vooruitgang wordt geboekt met de tenuitvoerlegging van het actieplan, voor de mogelijkheid van een nieuwe, verbeterde overeenkomst, die bij het verstrijken van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst in de plaats daarvan treedt.

Egypte en Libanon

In juni 2004 heeft de Raad de Commissie uitgenodigd, met medewerking van de SG/HR voor vraagstukken in verband met de politieke samenwerking en het GBVB, om een begin te maken met de voorbereidingen voor actieplannen met landen rond de Middellandse Zee die hun associatieovereenkomst met de EU reeds hebben geratificeerd. Als basis voor het opstellen van de actieplannen heeft de Commissie derhalve de huidige rapporten over Egypte en Libanon⁶ opgesteld.

Voor beide landen blijft de volledige tenuitvoerlegging van de associatieovereenkomsten de voornaamste doelstelling van de bilaterale betrekkingen. Het Europees nabuurschapsbeleid gaat verder en biedt uitzicht op een steeds nauwere relatie die gepaard gaat met een aanzienlijke mate van economische integratie en verdieping van de politieke samenwerking. Op basis van de inhoud van de landenrapporten zal de Commissie, in nauwe samenwerking met het Voorzitterschap en de Hoge Vertegenwoordiger, voor zover van toepassing, zo spoedig mogelijk formeel overleg plegen met Egypte en Libanon om tot uitgebreide en evenwichtige actieplannen te komen.

De voornaamste prioriteiten van een actieplan omvatten twee grote gebieden: ten eerste verbintenissen tot specifieke maatregelen die de gehechtheid aan gedeelde waarden versterken, inclusief de eerbiediging van internationale verplichtingen, democratie en rechtsstaat, waaronder het houden van democratische verkiezingen, beheer van justitie en mensenrechten, en de gehechtheid aan bepaalde doelstellingen op het gebied van het buitenlands en veiligheidsbeleid; ten tweede verbintenissen tot maatregelen die deze partnerlanden dichter bij de EU moeten brengen op een aantal prioritaire gebieden, zoals het beleid op het gebied van economische en sociale ontwikkeling (inclusief armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling), handel en interne markt (inclusief sectoren als energie, vervoer, milieu, maritieme zaken en visserij, informatiemaatschappij, onderzoek en innovatie, justitie en binnenlandse zaken en intermenselijke contacten).

Prioriteiten voor acties moeten, afhankelijk van het thema, zo precies mogelijk zijn, en fungeren als referentiepunten, die kunnen worden gecontroleerd en geëvalueerd. In de actieplannen worden belangrijke maatregelen vastgesteld op een beperkt aantal terreinen die bijzonder prioritair zijn, alsmede maatregelen op een groter aantal gebieden, die overeenstemmen met het toepassingsgebied van de bestaande bilaterale overeenkomsten.

---

⁶ Interne documenten van de Commissie SEC(2005) 287 en SEC(2005) 289.

Voor de aanpak van deze verschillende prioriteiten moet een duidelijke termijn worden vastgesteld.

3. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

In de rapporten voor de landen van de zuidelijke Kaukasus wordt gewezen op de behoefte aan verdere hervormingen in Armenië, Azerbeidzjan en Georgië en aan vorderingen op enkele belangrijke gebieden. De Commissie is van mening dat actieplannen een nuttig instrument zijn voor de EU om de betrekkingen met deze landen verder te versterken en actief de noodzakelijke veranderingen te stimuleren. De Commissie doet derhalve de aanbeveling dat de Raad zijn goedkeuring hecht aan de voorgestelde algemene oriëntaties en instemt met de aanvang van de werkzaamheden aan de opstelling van actieplannen voor elk van deze landen. Op basis van die plannen legt de Commissie, in nauwe samenwerking met het Voorzitterschap en de Hoge Vertegenwoordiger, voor zover van toepassing, contact met de betrokken partnerlanden. De werkzaamheden aan de actieplannen moeten onmiddellijk beginnen. De Commissie benadrukt dat de actieplannen precies worden afgestemd op de behoeften van elk land en dat elk land op zijn eigen merites zal worden beoordeeld. De lidstaten zullen van het verloop van het overleg volledig op de hoogte worden gehouden.

Op basis van de landenrapporten over Egypte en Libanon begint de Commissie met de opstelling van actieplannen voor elk van deze landen. Aanbevolen wordt dat het overleg over deze actieplannen zo spoedig mogelijk begint. Het aftreden van de Libanese regering en de voor mei geplande verkiezingen zijn uiteraard van invloed op de timing van het overleg. Het doel is met elk land een evenwichtig actieplan op te stellen, dat dezelfde algemene gebieden omvat als die voor eerdere partners, dat wil zeggen politieke aspecten (waaronder eerbiediging van internationale verplichtingen, democratie en rechtsstaat), economische aspecten, waaronder duurzame ontwikkeling, en sectorale aspecten (interne markt en handelsgerelateerde vraagstukken; justitie en binnenlandse zaken; milieuvraagstukken; intermenselijke contacten). De lidstaten worden tijdens dat overleg volledig op de hoogte gehouden.

Voor elk van de vijf landen wordt, evenals in het geval van de andere landen waarop het Europees nabuurschapsbeleid van toepassing is, de Associatie- of Samenwerkingsraad verzocht zijn instemming te betuigen met de actieplannen wanneer die eenmaal zijn goedgekeurd. De actieplannen moeten een looptijd hebben van drie tot vijf jaar. De controle op de tenuitvoerlegging van de actieplannen vindt plaats binnen de organen die zijn ingesteld bij de associatie- of samenwerkingsovereenkomst. Op basis van haar beoordeling van de resultaten van dit controleproces en de door de partners verstrekte gegevens presenteert de Commissie, in samenwerking met de Hoge Vertegenwoordiger voor de vraagstukken die verband houden met de politieke samenwerking en het GBVB, binnen twee jaar een tussentijdse evaluatie van de vorderingen en binnen drie jaar na de formele goedkeuring van elk actieplan nog een rapport.